

Delvis unntatt offentlighet, jf. § 24 i offl.
(rød tekst unntas offentlighet)

Vår ref.: 20/00200
Saksbehandler: Tone-Mette Sjømoen
Dato: 24. mars 2020

Rapport fra tilsyn ved Triens AS – industriell radiografi

1. INNLEDNING

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) gjennomførte 3. mars 2020 tilsyn ved Triens AS i forbindelse med virksomhetens godkjenning til å utøve industriell radiografi. DSA gir to avvik og tre anmerkninger i forbindelse med tilsynet.

Til stede:

Fra Triens AS: Ansgar Thorland

Fra DSA: Håvar A. Sollund, Lars Klæboe og Tone-Mette Sjømoen

Denne rapporten omhandler inntrykk, observasjoner og funn fra tilsynet i henhold til det regelverket DSA forvalter.

2. HJEMMELSGRUNNLAG FOR TILSYNET

- Lov av 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling (strålevernloven)
- Forskrift av 16. desember 2016 nr. 1659 om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften)
- Forskrift av 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift 1. april 2009 om landtransport av farlig gods
- Godkjenning/enkeltvedtak fra DSA

Tilsynet ble gjennomført med hjemmel i strålevernloven § 18, strålevernforskriften § 60, internkontrollforskriften § 7 og forskrift om landtransport av farlig gods § 30.

3. BAKGRUNN, OMFANG OG GJENNOMFØRING

Tilsynet ble gjennomført som en del av DSAs rutinemessige tilsynsaktivitet, som har til hensikt å kontrollere hvordan krav i aktuelle regelverk blir ivaretatt. Tema for tilsynet var internkontroll, stråleverninstruksjoner og –prosedyrer, strålevernkompetanse, kildeoversikt, vedlikehold av utstyr, persondosimetri og lokaler for radiografiarbeid, samt lagring og sikring av radioaktive kilder.

Tilsynet omfattet spørsmålsrunde med representanten for virksomheten og befaring i virksomheten.

Gjennomføringen av tilsynet forløp som følger:

- Kort innledning fra DSA med informasjon om tilsynets hensikt, omfang og gjennomføring.
- Daglig leder Ansgar Thorland presenterte virksomheten.
- Vi gjennomgikk virksomhetens stråleverninstruksjoner og –prosedyrer, stråledoser til ansatte og rutiner for vedlikehold av utstyr, samt registrering av strålekilder i DSAs meldesystem for strålekilder (EMS).
- Det ble gjennomført en befaring i radiografilokalet. Virksomhetens rutiner for lagring av radioaktive kilder ble tatt opp, samt sikring av radioaktive kilder.
- Tilsynet ble avsluttet med en oppsummering hvor inntrykk og hovedkonklusjoner ble lagt fram, og det ble gitt informasjon om videre saksgang.

4. INNTRYKK OG OBSERVASJONER

Vårt inntrykk er at strålevernet er bra ivaretatt i virksomheten. Virksomheten har nødvendig strålevernskompetanse og lang erfaring i utøvelse av industriell radiografi. Tidligere utførte Triens AS flest jobber innen offshorvirksomhet, mens nå gjennomføres mange jobber på fjernvarmeanlegg. Inntrykket er at virksomheten har god kunnskap om sikker jobbing og har fokus på å gjennomføre jobber på en strålevernsmessig god måte.

Noen observasjoner fra tilsynet:

- Virksomheter består av to personer som begge har strålevernssertifikater etter gammel ordning (uten utløpsdato).
- Det er utarbeidet strålevernsinstrukser- og prosedyrer. Disse bør oppdateres hvis virksomheten aktivt skal ta i bruk radiografibeholder igjen.
- Radioagrafiarbeid i egen virksomhet utføres i et lokale som ikke oppfyller kravene til lukket installasjon gitt i punkt 3.4.2 i Veileder 1: Industriell radiografi, derfor benyttes to personer til dette. Gangen utenfor radiografilokalet stenges av ved radiografiarbeid. Det er målt opp mot 40 $\mu\text{Sv/t}$ i gangen under utøvelse av radiografiarbeid, men strålenivåene på utsiden av lokalet er ikke dokumentert skriftlig.
- Ved oppdrag utenfor virksomheten brukes kun røntgenapparat. Virksomheten utfører radiografi på gunstige tidspunkter når det er få personer tilstede, og bruker noen ganger lavere spenning (120 kV) og blymatte over utstyret for å redusere strålingen til omgivelsene. Det brukes ikke ekstern varselampe koblet til røntgenapparatet ved oppdrag utenfor egen virksomhet, men DSA anbefaler bruk av dette.
- Virksomheten benytter persondosimetritjenesten til DSA og de siste årene er det ikke registrerte årstdoser over 0 mSv.
- Triens AS har ikke registrert seg i nasjonalt yrkesdoseregister (<https://yrkesdoseregisteret.dsa.no>). Ved å registrere seg i dette registeret vil virksomheten få tilgang til tidligere års stråledoser.
- Virksomheten hadde ikke registrert alle sine strålekilder i DSAs meldesystem for strålekilder (EMS) på tilsynstidspunktet.
-
-
-
- For tiden bruker ikke virksomheten radiografibeholdere i sitt arbeid, og det avholdes derfor ikke årlige beredskapsøvelser. Det som omhandler transport av radioaktive kilder i interne prosedyrer bør oppdateres før virksomheten eventuelt tar i bruk radiografibeholdere igjen.

5. FUNN UNDER TILSYNET – AVVIK OG ANMERKNINGER

Dette punktet omhandler avvik og anmerkninger som gis i forbindelse med tilsynet. Det gis to avvik og tre anmerkninger ved tilsynet.

5.1 Definisjoner

Følgende definisjoner ligger til grunn for begrepene avvik, anmerkning og kommentar:

Avvik:	Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.
Anmerkning:	Forhold som tilsynsmyndigheten mener det er nødvendig å påpeke, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.
Kommentar:	Benyttes for å forklare eller underbygge avvik eller anmerkninger.

5.2 Avvik

Avvik 1:	Virksomheten kunne ikke framvise skriftlig risikovurdering under tilsynet.
Hjemmel:	Internkontrollforskriften § 5 punkt 6 og strålevernforskriften § 18.
Kommentar:	Krav om å gjennomføre risikovurdering og iverksette nødvendige forebyggende tiltak framgår av internkontrollforskriften § 5 punkt 6 og strålevernforskriften § 18. Virksomheten må kartlegge farer og problemer, og på bakgrunn av kartleggingen vurdere risiko, samt utarbeide planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Risikobegrepet består av to elementer – sannsynligheten for at noe uønsket kan skje, og konsekvensene dersom det skjer. Det betyr at større sannsynlighet eller større konsekvens begge fører til høyere risiko. For mer informasjon, se Arbeidstilsynets side om «Risikovurdering» - https://www.arbeidstilsynet.no/hms/risikovurdering/ .
Avvik 2:	Virksomheten har ikke registrert alle strålekilder i DSAs meldesystem for strålekilder (EMS).
Hjemmel:	Strålevernforskriften § 13.
Kommentar:	Iht. § 13 i strålevernforskriften skal røntgenapparater, akseleratorer og radioaktive kilder over unntaksgrensene meldes via DSAs meldesystem for strålekilder (EMS). Virksomheten har ikke registrert sin PMI-måler i EMS.

5.3 Anmerkning

Anmerkning 1:

Kommentar:

Anmerkning 2:	Hvis virksomheten aktivt tar i bruk radiografibeholder igjen, bør det som omhandler transport av radioaktive kilder i interne prosedyrer oppdateres.
Kommentar:	Iht. strålevernforskriften § 16 skal virksomheter utarbeide skriftlige instruksjoner og arbeidsprosedyrer som sørger for et forsvarlig strålevern. I interne prosedyrer står det i dag at transport av radioaktive kilder på offentlig vei kun skal utføres av personell med gyldig ADR. Dette bør utvides med at det bl.a. også er krav til merking av bil, at det skal følge med transportdokumenter og en del annet utstyr. I tillegg er det krav

til at virksomheter som skal sende fra seg og ta imot radioaktive kilder skal ha utnevnt en sikkerhetsrådgiver for transport av farlig gods og de skal ha utarbeidet en sikringsplan.

Anmerkning 3: Virksomheten bør gjennomføre årlige beredskapsøvelser.

Kommentar: I punkt 2.5.2 i Veileder 1: Industriell radiografi står det at det bør avholdes årlige øvelser for å sikre at personell som bruker gammaradiografiutstyr er kjent med innholdet i beredskapsprosedyrer og er fortrolig med bruken av beredskapsutstyret slik at de dosemessige konsekvenser av et uhell kan reduseres til et minimum.

6. OPPFØLGING ETTER TILSYNET

Om dere har kommentarer til eventuelle faktafeil under punkt 4 i tilsynsrapporten, ber vi dere sende oss disse innen 27. april 2020. Dere må også gjerne kommentere avvikene og anmerkningene. Hvis vi ikke mottar noen kommentarer til rapporten anses den foreliggende rapporten som den endelige tilsynsrapporten. Endelig tilsynsrapport vil bli offentliggjort på DSAs nettsider etter at kommentarfristen har gått ut. I samsvar med offentleglova vil deler av rapporten unntas offentligheten.

I oversendelsesbrevet til tilsynsrapporten varsles det pålegg om retting av avvikene som er avdekket under tilsynet, med tilhørende frist for retting. Vi lukker avvik når vi mottar dokumentasjon på at dette er tilfredsstillende rettet, og tilsynssaken avsluttes når alle avvik er lukket.

Vi takker for tilretteleggingen under tilsynet.

Med hilsen

Sindre Øvergaard
Seksjonssjef

Tone-Mette Sjømoen
Fagdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.